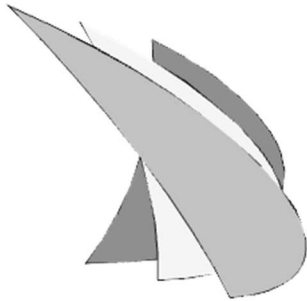

EESTI SAARTE KOGU

✉ Tallinna 19, 93811 Kuressaare, Saaremaa ①

Eestseisuse veebikoosolek 04.08.2025.

Algus: 18.30

Osavõtjad: 6 eestseisuse ja 2 juhatuse liiget

Terje Lilleoks (Prangli), Jüri Lember (Kõinastu), Mark Soosaar (Manija),
Toomas Luhaäär (Naissaar), Anu Streng (Vormsi), Rein Lember
(Abruca).

Liina Salujõe (juhatuse liige), Jana Stahl (juhatuse liige),

Koosolekut juhatas: Jüri Lember

Protokollija: Terje Lilleoks

Päevakord

- 1. Juhatusepoolne ülevaade toimuvast, sh.üldkogu korraldamise seisust;**

2. Eestseisuse seadusloome töörühma tegevustest VSaarS täitmise ja initseeritud seadusemuudatuste osas;

3. Arutelu Väikesaarte komisjoni 10. septembri istungi teemade osas

1. Jana Stahl: 28le inimesele on majutus olemas (1 majutaja pole vastanud), seminariruum on olemas, aga hinda ei tea. Toitlustuse osas pole veel hind teada. Ülevedu u 7.- eurot ESK liikmele osalustasu 35.- eurot(so. majutuse eest). Veel pole päevakorda ja seoses sellega pole ka veel kutsutud inimeste nimekirja. Kui saaksime teada kõik hinnad, saaksime kinnitada päevakorra ja kutsuda külalised.

Jüri Lember: Kui tulevad kohale töörühmade esimehed, siis võiksid nemad ka oma tegevusest aru anda.

Liina Salujõe: Liikmemaksu suurust võiks arutada sh füüsilistest isikutest ESK liikmete liikmemaksu suurust. Juhatus töötab välja detailid ja teeb ettepaneku üldkogul.

Jana Stahl: Liikemaksu võiks diferentseerida selle järgi kas MTÜl on liikmeskond või mitte.

Mark Soosaar: Päevakord võiks olla kahes faasis – koos toetajatega, mis puudutab seadusloomet, 8 riigikoguliiget, ja teine osa nende teemadega mis ainult meid puudutavad.

Toomas Luhaäär: Võiks olla eraldi kohtumine rahvaasemikega ja üldkogu formaat võiks olla eraldi.

Jüri Lember: Alustame siis nende teemadega, mis puudutavad riigikogulasi ja seadusloomet ja hiljem muud teemad. Esimesel võimalusel tuleb saata eelkutse, kus on info mis kell saab saarele, kuidas ära ja mis see maksab.

Me peame tegema enne üldkogu enda jaoks selgeks oma seisukohad ja ühtlustama põhiküsimused püsielaniku mõiste jms suhtes.

Mark Soosaar: Muudatuse saab esile kutsuda ainult rahvastikuregistrit muutes ja väikesaarte erisusena, et loodaks 2 elukoha määratlemise õigus ja õigus määrata enda maksude laekumise koht ja peamine elukoht.

Otsustati: Eelkutsed saata välja hiljemalt 10.08, anda teada kutses laeva väljasõiduaeg Papiniidu sadamast kl 12 ja tagasisõidu ajad samal ning järgneval päeval; täpsustada veel puuduolevad hinnad. Päevakorra täpsustab juhatus esimesel võimalusel. Üldkogu esimese teemana on VSaarS muutmise seaduse eelnõu ülevaade ja arutelu koos eelnõu algatanud/toetavate RK liikmetega.

2.

Jüri Lember: Meil õnnestus mitmete kohtumiste tulemusena jõuda sinnamaani et vähemalt osa eelmisel üldkogul esitatud VSaarS muutmise teemadest on 7 RK liikme poolt Riigikogu menetlusse antud.

Riigikogusse antud eelnõus on ära toodud: Väikesaar loetakse 1 alalise elanikuga püsiasiustusega väikesaareks. Üldkogule antakse võimalus teha korduskoosolek 7 päeva pärast olemasoleva kvoorumiga.

Peale kõnesoleva eelnõu esimest lugemist, on nagu ikka võimalikud täiendavad ettepanekud. Püüame need nüüd hiljemalt üldkoguks ka must-valgesse vormi saada ja omavaheliselt eestseisuses kooskõlastada.

Õiguiskantsler on oma kirjaga soovinud ESK-i kaasata püsielaniku staatuse määratlemise arutellu, VSaarS sõnastus versus sõnastus Rahvastikuregistris .

Mark Soosaar: Kalev Stoicescu andis VSaarS seadusemuudatused Riigikogu menetlusse ja nad peavad sügisel selle arutlusse võtma.

Jüri Lember: Õiguskantsler soovib ESKi seisukohta ja see on kavas valitsusel ka järgmisel Väikesaarte komisjoni istungil 10.septembril. Hetkel puudub seadustes nii alalise kui ka püsivalt elava isiku sisuline määratlus.

Anu Streng: Põhiseaduses on see püsielaniku mõiste sees. Miks ei kasutatud VSaarS püsivalt elamise mõistet nagu Põhiseaduses?

Mark Soosaar: Peamiselt ja alaliselt – kumbki sõna ei tähenda mitte midagi. Kõige õigem otsustaja võiks olla üldkogu. Las inimene ütleb, milised on nendel kaks ametlikku elukohta ja määrab proportsiooni, mille alusel jaotub ka temalt kogutav tulumaks elukoha järgsete KOV-de vahel.

Toomas Luhaäär: Rahvastikuregister ei tee ilma KOVi kinnitusega seda kannet, kus inimene elab. See mehhanism, mis seda reguleerib oleks optimaalne. Kõigil saartel on pigem demograafiline probleem. Sellest sõltub väikesaare tulubaas läbi laekuva tulumaksu.

Anu Streng: Ma vaidleksin vastu, sest meil ei kulutata raha püsielaniku huvidest lähtuvalt, vaid puhkajate huvidest lähtuvalt.

Jüri Lember: Me peaksime kujundama ühise kirjaliku seisukoha vastuseks õiguskantsleri küsimusele, mis oleks ESK-i liikmete ühine seisukoht ja püüaks võimalusel arvestada väga esinevate olukordadega väikesaartel. Tuleb eristada saarelise osaga omavalitsuste ja saarvaldade olukorda kui lahendusi välja pakkuda. Kui mina olen kusagile sisse kirjutatud, siis sinna laekub minu tulumaks ja mul on siis ka sõnaõigus selle koha arengu kohta.

Toomas Luhaäär: Meil muutuks olukord märkimisväärselt kui saaks jaotada oma tulumaksu nt 30%-70%. Tehniliselt olevat see väga keeruline.

Jana Stahl: Tegelikult kannavad väärtusi ja traditsioone inimesed, kes reaalselt elavad saare peal. Riigi huvides peaks olema teada, kes ja kui pikalt saare peal elab. Sissekirjutus praegusel kujul on tegelikkust moonutav. Inimene peaks esitama tõesed andmed, aga me kõik teame, et need andmed on valed.

Otsustati: Seadusloome töörühm kujundab seisukoha ja saadab eestseisuse liikmetele kirjalikult arvamuse küsimuseks.

3.

Jüri Lember: Väikesaarte septembrikuu komisjonis tuleks uuesti arutlusele järgmised teemad (vt.ka vastavat protokollio lisa):

- Mis on muutunud alates komisjoni 2024 a istungist raskeveoste riigipoolse tagamisega?
- Kas on arutatud ühistranspordi seaduse muutmise vajadust seoses kaubaveo vajadusega väikesaartel ?
- Ruhnu saarega seotud raskeveoste transport - pidi toimuma eraldi koosolek, kas toimus?
- Kellele ja millal on tutvustatud uut sadamate kontseptsiooni?
- Mis on saanud Kihnu saare transpordi detailsema uuringu kohta?
- Suursaarte transporditeenuste süsteemi piletiostu süsteemi täiustamine – kas on olemas mingeid arenguid?

Kaubatranspordil peaksid olema ka erisused püsielanikele.

Sobivad alused on pmst olemas, aga omavalitsused ei telli väidetavalt rahapuudusel neid laevu ja neid ei rendita.

Rein Lember: Teen ettepaneku, et loodaks eraldi programm, kus projektipõhiselt ja ära põhjendades eraldatakse raha ning saab tellida väikesaartele raskete kaupade veoteenust, loomulikult mingi omaosalusega.

Võib juhtuda, et selline idee liidestatakse olemasoleva väikesaarte programmi toetuste mahuga, mis tähendaks, et raha jääb veelgi vähemaks teiste taotluste rahuldamiseks.

Anu Streng: Saarte Instituudi loomine anti haridus- ja kultuurikomisjonile ülesandeks. Ma olen rääkinud sotsiaalteaduste doktor Dagmar Narussoniga TÜ Ühiskonnateaduste Instituudist ja väikesaarte vajadusest süsteemsete teadusuuringute järele.

Otsustati: Enne septembrikuist eestseisuse istungit saadab eestseisuse vanem ka ettepanekud väikesaarte komisjoni istungil arutatavate küsimuste osas.

ESK on huvitatud koostööst TÜga. Arutame edasi SI loomise võimalusi üheskoos ESK liikmetega. Kutsume PhD Narussoni üldkogule teemat arendama.

Otsustati: Enne septembrikuist eestseisuse istungit saadab eestseisuse vanem ka ettepanekud väikesaarte komisjoni istungil arutatavate küsimuste osas.

Arutame edasi SI loomise võimalusi üheskoos ESK liikmetega. Kutsume prof. Narussoni üldkogule teemat arendama.

Järgmine eestseisuse koosolek toimub veebis 1.septembril kl 18.30.